

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Davida Uhlíře, soudce Tomáše Lichovníka a soudkyně zpravodajky Kateřiny Šimáčkové o ústavní stížnosti stěžovatele **Mgr. Z. Š.**, zastoupeného Mgr. Janem Kutějem, advokátem se sídlem Lamačova 824/9, Praha 5, proti usnesení Okresního soudu Plzeň-město č. j. 40 Nc 34/2008-2464 ze dne 12. 11. 2014 a usnesení Krajského soudu v Plzni č. j. 18 Co 486/2014-2480 ze dne 19. 12. 2014, takto:

Ústavní stížnost se zamítá.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předchozí průběh řízení

1. V řízení vedeném pod sp. zn. 40 Nc 34/2008 u Okresního soudu Plzeň-město (dále jen „okresní soud“), týkajícím se výchovy nezletilých dětí, stěžovatel vystupoval jako obecný zmocněnec otce ve smyslu § 27 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). Během ústního jednání vznesl námitku podjatosti vůči samosoudkyni a následně byl usnesením vyzván k jejímu odůvodnění. Písemné odůvodnění námitky podjatosti pak bylo okresním soudem shledáno hrubě urážlivým ve smyslu § 53 odst. 1 o. s. ř., neboť obsahovalo invektivy jednoznačně osobní povahy, a stěžovateli byla napadeným usnesením uložena pořádková pokuta ve výši 50 000 Kč.

2. Proti tomuto usnesení se stěžovatel odvolal. Namítal, že nerozumí, proč mu byla udělena pokuta za vyjádření, které si soud sám vyžádal. Uvedl, že pokutu není schopen vzhledem k výši svých příjmů zaplatit, a poukázal na to, že rozhodnutí soudu prvního stupně je nepřezkoumatelné.

3. Krajský soud v Plzni (dále jen „krajský soud“) nejdříve přezkoumal, zda ve věci nerozhodovala vyloučená soudkyně. Poukázal na to, že nespokojenost účastníka řízení se způsobem vedení řízení či jeho výsledkem nelze bez dalšího považovat za zákonný důvod pro vyloučení soudce. Soudce může být vyloučen pro svůj poměr k věci, účastníkům řízení nebo jejich zástupcům. Z vyjádření vyřizující soudkyně vyplynulo, že se necítí být podjatá, a krajský soud neshledal důvod o pravdivosti tohoto vyjádření pochybovat.

4. Dále uvedl, že smyslem pořádkové pokuty je výchovné působení na osobu, jíž je pokuta ukládána, aby se sankcionované jednání v budoucnu již neopakovalo. Úvaha o výši pořádkové pokuty by se proto měla zakládat nejen na charakteru, intenzitě a četnosti výskytu sankcionovaného jednání, nýbrž i posouzení majetkových poměrů osoby, které se pokuta ukládá. Výchovným účelem se totiž může minout jak příliš

nízká, tak příliš vysoká pokuta.

5. Následně krajský soud zrekapituloval průběh řízení před okresním soudem. Stěžovatel při jednání před okresním soudem slovně napadal znalce. Samosoudkyně byl upozorněn na nevhodnost takového jednání, načež stěžovatel vznesl námitku podjatosti s tím, že příčinou vleklého sporu je právě samosoudkyně. V písemném odůvodnění námitky podjatosti pak uvedl, že chování samosoudkyně je reakcí na to, že byla jako žena odmítnuta otcem nezletilých dětí, jehož stěžovatel zastupoval, jakož i další vyjádření směřující vůči osobě samosoudkyně, která byla podle názoru krajského soudu nevkusná a zcela nevhodná.

6. Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně o hrubé urážlivosti stěžovatelova podání, neboť obsahovalo invektivy jednoznačně osobní povahy ve vztahu k soudkyni, které neměly žádný vztah k předmětu řízení. Z protokolu o jednání navíc vyplynulo, že stěžovatel byl opakovaně vyzván, aby nezasahoval do jednání, a to pod hrozbou uložení pořádkové pokuty. Stěžovatel přijal od otce nezletilých dětí plnou moc k zastupování při řízení, a tak bylo na místě zaujmout profesionální přístup, navenek projevovaný úctou a zdvořilostí při komunikaci se soudem. Podání učiněné stěžovatelem však bylo pravým opakem takového postupu. Protože však při úvaze o výši pořádkové pokuty je podle odvolacího soudu namíste přihlídnout i k majetkovým poměrům dotčené osoby, byla pořádková pokuta snížena na 25 000 Kč.

II. Argumentace stěžovatele

7. Rozhodnutí okresního soudu a krajského soudu stěžovatel napadl ústavní stížností, neboť jsou podle jeho názoru v rozporu s právem na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) ve spojení s čl. 38 odst. 2 Listiny a čl. 90 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“), dále s principem zákonnosti, zakotveným v čl. 2 odst. 2 a 4 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny, a principem právní jistoty, právem na ochranu základních práv soudní mocí podle čl. 36 odst. 2 Listiny, garancí rovnosti účastníků řízení podle čl. 37 odst. 3 Listiny, právem na ochranu soukromého a rodinného života podle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a právy odvozenými od vlastnického práva a práva na majetek.

8. Stěžovatel v úvodu odkazuje na nález sp. zn. I. ÚS 211/99 ze dne 17. 10. 2000 (N 152/20 SbNU 75), nález sp. zn. IV. ÚS 100/99 ze dne 10. 4. 2000 (N 53/18 SbNU 21) a rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Chmelíř proti České republice ze dne 7. 6. 2005, stížnost č. 64935/01.

9. Stěžovateli byla podle jeho názoru uložena vysoká pokuta, ačkoliv pro to nebyly splněny zákonné podmínky. Podle nálezu sp. zn. I. ÚS 211/99 je totiž uložení pořádkové pokuty krajním opatřením a pokutu lze uložit jen tehdy, pokud domluva nebo jiné mírnější prostředky nevedly k nápravě. Jediné upozornění vůči stěžovateli bylo učiněno v průběhu ústního jednání dne 2. 10. 2014 a týkalo se výlučně tohoto jednání a jeho průběhu, nikoliv budoucích písemných podání. Stěžovateli byla ale uložena pokuta za pozdější písemné vyjádření, tedy bez jakéhokoliv předchozího upozornění, domluvy či využití mírnějších prostředků. Soud tedy nesplnil svou povinnost nejdříve se jinými vhodnými prostředky pokusit usměrnit výroky stěžovatele.

10. Rozhodnutí okresního soudu je podle stěžovatele zcela neurčité, nejasné a

nepřezkoumatelné, protože v něm není uvedeno, za jaké konkrétní výroky byla stěžovateli udělena pokuta. Toto rozhodnutí není možné interpretačně dotvářet, měnit a „poprvé dostatečně odůvodňovat“ až u odvolacího soudu, protože takovým postupem je stěžovateli upírána možnost bránit se proti rozhodnutí soudu ve dvouinstančním řízení.

11. Ihned po vznesení námítky podjatosti bylo podle stěžovatele povinností soudkyně nepokračovat v dalším dokazování a jednání s výjimkou úkonů, které nesnesou odkladu, přesto v řízení soudkyně pokračovala, a dokonce rozhodovala i o uložení pokuty stěžovateli.

12. Stěžovatel vznesl námitku podjatosti vůči samosoudkyni „z důvodu osobního vztahu k soudkyni“, a proto musel popisovat její osobní chování a to, jak je vnímal on a další osoby. Soudce navíc musí i podle judikatury Ústavního soudu snést větší míru kritiky, zejména když jde o kritiku pravdivou.

13. Dále stěžovatel poukazuje na to, že podle § 165 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů nesmí být podání stížnosti stěžovateli na újmu, pokud se obsahem podání nedopustí trestného činu nebo přestupku. Znaky trestného činu však stěžovatelovo podání nenaplňovalo, a ani soudkyně toto podání nepostoupila orgánům činným v trestním řízení. Stěžovatel poukazuje na to, že jeho podání bylo i trestním oznámením a návrhem na zahájení kárného řízení za nevhodné chování soudce.

14. Konečně stěžovatel uvádí, že je starobní důchodce s jediným příjmem 8 193 Kč měsíčně, z něhož musí hradit veškeré životní náklady, a uložená pokuta je tak pro něj likvidační. Protože mu již byla doručena výzva k zaplacení pokuty, hrozí mu exekuce a obstavení jediného příjmu. Přitom pouze realizoval své právo vznést námitku podjatosti za situace, kdy podle něj chování soudkyně znaky podjatosti vykazovalo.

15. Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Ústavní soud napadená rozhodnutí zrušil. Uvedl, že nesouhlasí s upuštěním od ústního jednání.

III. Obsah písemného odůvodnění námítky podjatosti

16. Obsah podání, za které byla stěžovateli uložena pořádková pokuta, lze shrnout takto. Podle podání je soudkyně na věci citově zúčastněná, protože byla do otce zamilovaná. Nyní je vůči otci zaujatá a usiluje o to, aby ve sporu neuspěl a nemohl se podílet na výchově svých dětí. Podle stěžovatele soudkyně nevhodně postupuje v řízení, zbytečně je protahuje, nepřipouští důkazy ve prospěch otce a nařizuje zbytečná vyšetření znalci, které vybírá účelově. Znalec uvedený v podání měl vytvořit posudek „na přímou objednávku soudkyně“, aby ji „za tučný zisk ,podpořil“.

17. Dále je třeba zmínit konkrétní výroky stěžovatele obsažené v podání (včetně písářských nepřesností). Stěžovatel uvádí, že „se stále opakuje všeobecně hulvátské – nevhodné chování“ soudkyně, která navzdory námitkám „odmítá protokolovat podstatné náležitosti a skutečnosti [...] odmítá vážně přijmout plnou moc prarodičů udělenou otci, aby [...] mohly se potěšit s vnoučaty [...] ponižuje a vydírá otce [...] je podezřelá z trestného činu podvodu, manipuluje se znaleckými posudky, manipuluje se spisem“. Krajský soud údajně „dostatečně kvalifikovaně popsal, co všechno [soudkyně] zanedbala“, tedy potvrdil, že „na co [...] šáhla, to zmrvila“.

18. Podle podání se dále soudkyně „[o]tci [...] prostě mstí za to, že svoje děti nehodlá opustit, protože do něj byla zřejmě zpočátku zamilována, byla však [...] zjevně odmítnuta a nyní trpí De Clerambaultovým syndromem. Paní soudkyně je dle zjištění dvakrát(!!!) rozvedená, a to navzdory tomu, že je hmotně zaopatřená víc než dobře... Naštěstí [otec] nevyhledává ženy po přísných dietách, až v nejlepším slova smyslu kostnaté [...] domov s takovou ženou není obvykle hnízdečkem lásky, ale spíš připomíná upíří hnízdo... Ostatně tomu nasvědčuje i hysterické jednání [soudkyně]“. Ta „patří mezi takové, o nichž se říká, že se mohou převlékat za bičem [...] Je to její věc! A také věc stejně orientovaných žen, které pak často vyhledávají psychology a psychiatry [...] dvojnásobné selhání paní soudkyně ve vlastním manželství je při jejím relativním bohatství pro ženu těžkou újmou.“ Dále se v podání uvádí: „doporučuji soudkyni psychiatrické léčení [...] Soudkyně trpí bludy SLYŠELA HLASY a – nezaprotokolovala!!!! [...] kromě toho může paní soudkyně trpět dalšími afektivními poruchami a je třeba jí vyšetřit.“

19. Dále stěžovatel uvádí, že v případě soudkyně „nelze o nezávislém soudnictví ani mluvit. Už jen výběr znalce prováděla vždy v příkrém nesouladu s doporučením nadřízených soudů, a to tak, aby ji v souladu s dílem Vyšinského Teorie soudního důkazu (1938) znalci přinesli něco, podle [čeho] by mohla otce odříznout od dětí [...] Děti tak byly zcela bezdůvodně a úplně neeticky proháněny po znalcích, sídlících v různých nemocnicích, či blázcích [...] aby v těchto strašných prostředích [...] změkly, stejně jako třeba obvinění v Lubljance“. „Paní soudkyně, jistě myšlením také vzorná soudružka [...] se neřídila zájmem dětí ani ekonomikou procesu [...] Samotný A. S. Makarenko [...] by nad svou pozdní komunardní soudkyn[í] musel kroutit s odporem hlavou, až by mu upadla [...] soudkyně [...] není schopna pro podjatost nadále vést jednání, beztoho neúměrně zatížené právním idiotismem této soudní kreatury na úrovni soudkyně. Nerespektuje ani ústavu ani ÚLP [...] zacházení s dětmi neodpovídá ani mezinárodní WHO, resp. jde o týrání dětí v duchu SS“. Celá kauza je dle podání politická, otec „je pronásledován za své křesťanské postoje, které stojí proti marxismu a jeho satanské justici“. V podání je dále soudkyně označena za „deviantní“, „mentálně retardovan[ou] za demokracii“ a ideologickou.

IV. Hodnocení Ústavního soudu

20. Předtím, než Ústavní soud přistoupí k věcnému posouzení ústavní stížnosti, je povinen zkoumat, zda návrh splňuje všechny zákonem požadované náležitosti a zda jsou vůbec dány podmínky projednání ústavní stížnosti, stanovené Ústavou a zákonem č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“).

21. Ústavní soud dospěl k závěru, že podaná ústavní stížnost je návrhem, k jehož projednání je Ústavní soud příslušný, že splňuje všechny náležitosti stanovené Ústavou a zákonem o Ústavním soudu, a že byla podána včas. Proto Ústavní soud přistoupil k meritornímu přezkumu. Stěžovatel se ve své ústavní stížnosti dovolává mimo jiné práva na spravedlivý proces, práva na ochranu soukromí a ochrany majetku, nicméně z jeho podání je zřejmé, že podstatou jeho argumentace je to, že byl pořádkovou pokutou podle § 53 odst. 1 občanského soudního řádu potrestán za projev, který učinil vůči soudu. Z toho je zjevné, že v projednávaném případě je v sázce především svoboda projevu, a proto se Ústavní soud zabýval v první řadě tím, zda nebyla porušena tato svoboda stěžovatele [srov. analogicky nálezný sp. zn. I. ÚS 89/94 ze dne 29. 11. 1994 (N 58/2 SbNU 151)].

A. Svoboda projevu – obecné principy

22. Svoboda projevu je zaručena článkem 17 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a článkem 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Zatímco podle čl. 10 odst. 2 Úmluvy může být svoboda projevu omezena v zájmu zachování autority a nestrannosti soudní moci, Listina existenci těchto důvodů pro omezení svobody projevu výslovně nepředpokládá (srov. čl. 17 odst. 4 Listiny). Jak ovšem Ústavní soud uvedl v nálezu sp. zn. I. ÚS 517/10 ze dne 15. 11. 2010 (N 223/59 SbNU 217), bodě 93, nestrannost a autorita soudní moci jsou ústavními hodnotami, které jsou součástí pojmu právního státu podle čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) a které mohou být legitimním cílem omezení svobody projevu, přičemž nestrannost soudní moci je chráněna na ústavní úrovni rovněž článkem 36 odst. 1 Listiny, který zaručuje mj. právo na nestranný soud, a článkem 82 odst. 1 Ústavy, podle něhož nesmí nikdo ohrožovat nestrannost soudců.

23. Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“) konstatoval, že spojení „autorita soudní moci“ zahrnuje zejména poznatek, že soudy jsou – a veřejnosti jsou tak i vnímány – vhodným fórem pro rozhodování o právech a povinnostech a pro řešení sporů o těchto právech a povinnostech, a že veřejnost má respekt a důvěru ve schopnost soudů plnit tuto funkci (rozsudek pléna ESLP ve věci Sunday Times proti Spojenému království ze dne 26. 4. 1979, stížnost č. 6538/74, § 55). V sázce je totiž důvěra, kterou soudy v demokratické společnosti musí vzbuzovat v obžalovaném, pokud jde o trestní řízení, a rovněž u veřejnosti (rozsudek velkého senátu ESLP ve věci Kyprianou proti Kypru ze dne 15. 12. 2005, stížnost č. 73797/01, § 172). Jinými slovy, soudní moc jako garant spravedlnosti musí požívat důvěry veřejnosti, pokud má úspěšně plnit své povinnosti, a proto může být nezbytné tuto důvěru chránit proti vážně poškozujícím a v zásadě neopodstatněným útokům (rozsudek velkého senátu ESLP ve věci Morice proti Francii ze dne 23. 4. 2015, stížnost č. 29369/10, § 128).

24. Při posuzování přípustnosti výroků z hlediska svobody projevu ESLP rozlišuje mezi skutkovými tvrzeními, jejichž pravdivost lze ověřit dokazováním, a hodnotovými soudy, u nichž to – z povahy věci – možné není (rozsudek velkého senátu ESLP ve věci Pedersen a Baadsgaard proti Dánsku ze dne 17. 12. 2004, stížnost č. 49017/99, § 76). Mnohdy ovšem charakter posuzovaného výroku vylučuje, aby o něm bylo uvažováno jako o čistém skutkovém tvrzení nebo hodnotovém soudu. Nejnovější judikatura ESLP proto opouští striktní dichotomii skutkové tvrzení/hodnotový soud a namísto toho pracuje se skutkovým tvrzením a hodnotovým soudem jako se dvěma protipóly, přičemž pomyslná přímka mezi těmito protipóly představuje jakési kontinuum (srov. např. rozsudek ESLP ve věci Karsai proti Maďarsku ze dne 1. 12. 2009, č. 5380/07, § 53). Výroky, které v sobě kombinují skutkový základ i prvek hodnocení, se označují jako hybridní výroky (k hybridním výroky srov. Kosař, D. Kritika soudců v České republice. Soudní rozhledy, 2011, č. 4, s. 118) nebo hodnotový soud se skutkovým základem (srov. např. Lindon, Otchakovsky-Laurens a July proti Francii, rozsudek velkého senátu, 22. 10. 2007, č. 21279/02 a 36448/02, § 57; či Kuliš a Rózycki proti Polsku, rozsudek, 6. 10. 2009, č. 27209/03, § 37–39). V takových případech je proto nezbytné určit, do jaké míry mají tyto hybridní výroky skutkový základ a zda nejsou tyto výroky vzhledem k prokázanému skutkovému základu přehnané (rozsudek velkého senátu ESLP ve věci Pedersen a Baadsgaard citovaný výše, § 76; dále rozsudek ESLP ve věci Jerusalem proti Rakousku ze dne 27. 2. 2001, stížnost č. 26958/95, § 43; nebo rozsudek velkého senátu ESLP ve věci Morice proti Francii ze dne 23. 4. 2015, stížnost č. 29369/10, § 126). Při posuzování povahy výroků je dále podle ESLP nezbytné vzít v úvahu jejich celkový tón i okolnosti případu (tamtéž, § 126; rozsudek ESLP ve věci

Brasílier proti Francii ze dne 11. 4. 2006, stížnost č. 71343/01, § 37).

25. K těmto principům se přihlásil i Ústavní soud v nálezu sp. zn. I. ÚS 453/03 ze dne 11. 11. 2005 (N 209/39 SbNU 215), v němž mimo jiné uvedl, že hodnotový soud je sice chráněn presumpcí ústavní konformity, avšak tvrzená fakta „v míře, v níž sloužila za základ kritiky, musí naopak důkazně prokazovat kritik sám“. Ústavní soud v souvislosti s hodnotovými soudy dále konstatoval, že ani „přehánění a nadsázka, byť by byly i tvrdé, nečiní samy o sobě projev nedovoleným. Ani nepřipadnost názoru kritika z hlediska logiky a podjatost kritika nedovolují samy o sobě učinit závěr, že kritik vybočil z projevu, který lze označit za přiměřený. Pouze v případě, že jde o kritiku věci či jednání osob veřejných, která zcela postrádá věcný základ a pro kterou nelze nalézt žádné zdůvodnění, je třeba považovat takovou kritiku za nepřiměřenou. Při tom je třeba vždy hodnotit projev jako celek... [, přičemž] nikdy nelze posuzovat toliko jednotlivý vytržený výrok anebo větu“ (tamtéž).

26. S ohledem na výše uvedené principy možných omezení svobody projevu v souvislosti s kritikou soudů a soudců je třeba při posuzování toho, zda nejsou dotčeny výroky vzhledem k prokázanému skutkovému základu přehnané, vzít v úvahu rovněž následující faktory: (1) vůči komu kritika směřuje, (2) kdo kritizuje, (3) co, (4) kde a (5) jakou formou (srov. nález sp. zn. II. ÚS 2051/14 ze dne 3. 2. 2015, bod 31; či nález Ústavního soudu SR sp. zn. II. ÚS 152/08 ze dne 15. 12. 2009, body 30-36; a nález Ústavního soudu SR sp. zn. II. ÚS 326/09 ze dne 4. 3. 2010, body 43-49).

27. Pokud jde o kritérium, vůči komu kritika směřuje (ad 1), obecně lze říci, že čím širší část soudní soustavy je kritizována, tím více je projev chráněn; obdobně je více chráněn projev při kritice vyšších soudů či jejich jednotlivých soudců. Soudní moc, jejíž činnost se dotýká jednotlivců i celé společnosti, musí totiž být právě kvůli svému významu podrobena veřejné kontrole, která se realizuje mimo jiné otevřenou diskuzí o otázkách spojených s fungováním soudní moci [nález sp. zn. I. ÚS 517/10 ze dne 15. 11. 2010 (N 223/59 SbNU 217), bod 18]. Tuto diskusi či kritiku však nemohou nijak obohatit výroky vulgární a hrubě urážlivé, které naplňují skutkovou podstatu pořádkového opatření podle § 53 o. s. ř. Dle ESLP jsou otázky spojené s fungováním soudní moci předmětem veřejného zájmu (např. rozsudek ESLP ve věci Prager a Oberschlick proti Rakousku ze dne 26. 4. 1995, stížnost č. 15974/90, § 34; nebo rozsudek ESLP ve věci Kobenter a Standard Verlags GmbH proti Rakousku ze dne 2. 11. 2006, stížnost č. 60899/00, § 29). Veřejný zájem na této diskusi, respektive kontrole, je pochopitelně větší u otázek, které se týkají větší části soudní soustavy a vyšších soudů nebo jejich soudců. Důvěra, kterou soudy v demokratické společnosti musí vzbuzovat u veřejnosti a která si zasluhuje ochranu, totiž nemá být slepá. Tuto argumentaci převzal i Ústavní soud, jenž konstatoval, že „[m]íra ochrany profesní cti osob působících ve veřejném životě před výkonem svobody projevu je oslabena, což plyne z veřejného zájmu na kontrole moci“, a „profesní čest [vedlejší účastnice – soudkyně] se proto pohybuje ve sféře, kterou lze označit za veřejnou, a proto by v ní měla platit informační otevřenost“ [nález sp. zn. IV. ÚS 23/05 ze dne 17. 7. 2007 (N 111/46 SbNU 41), zejména bod 50].

28. Pokud jde o kritérium, kdo kritizuje (ad 2), obecně lze říci, že požívá větší ochrany projev mluvčích, kteří zastupují širší okruh osob (rozsudek ESLP ve věci Ferihumer proti Rakousku ze dne 1. 2. 2007, stížnost č. 30574/03, § 27, v němž ESLP poukázal na postavení stěžovatele jako místopředsedy rodičovského sdružení), novinářů (rozsudek ESLP ve věci Prager a Oberschlick proti Rakousku ze dne 26. 4. 1995, stížnost č. 15974/90, § 34) a politiků, a to zejména těch opozičních (rozsudek ESLP ve

věci Castells proti Španělsku ze dne 23. 4. 1992, stížnost č. 11798/85, § 42). Naopak méně chráněn je projev advokátů, a to zejména na veřejnosti, neboť podle ESLP lze od nich „legitimně očekávat, aby přispívali k hladkému chodu justice a zachovávali důvěru veřejnosti v justici“ (rozsudek velkého senátu ESLP ve věci Kyprianou proti Kypru ze dne 15. 12. 2005, stížnost č. 73797/01, § 173). Na druhou stranu bude projev advokátů požívat větší ochrany v soudní síni, kde v sázce není jen svoboda projevu, ale i práva osoby, kterou zastupují (rozhodnutí Evropské komise pro lidská práva ve věci Meister proti Německu ze dne 10. 4. 1997, stížnost č. 30549/96), například pokud kritizují činnost státního zástupce (rozsudek ESLP ve věci Nikula proti Finsku ze dne 21. 3. 2002, stížnost č. 31611/96, § 50). Je na místě přiznat tuto zvýšenou ochranu i obviněným, kterým nelze klást k tíži, že se rozhodnou využít svého práva hájit se sami, naopak je třeba brát ohled na to, že na rozdíl od advokátů zpravidla nejde o osoby s právním vzděláním.

29. Pokud jde o kritérium, co je předmětem kritiky (ad 3), obecně lze říci, je nezbytné odlišit věcnou kritiku, směřující vůči soudním rozhodnutím, od osobní kritiky. V rozsudku ESLP ve věci Barfod proti Dánsku ze dne 22. 2. 1989, stížnost č. 11508/85, § 35, tak šlo k tíži stěžovatele, že jeho kritika nesměřovala vůči důvodům soudního rozhodnutí, ale vůči konkrétním přisedícím („lay judges“). Naopak kritika soudního rozhodnutí se těší zvýšené ochraně (rozsudek ESLP ve věci Kobenter a Standard Verlags GmbH proti Rakousku zde dne 2. 11. 2006, stížnost č. 60899/00, § 29). Tuto judikaturu Ústavní soud dále rozvedl a rozlišil zásah do profesní sféry soudce od zásahu do jeho soukromé sféry [viz nálezný sp. zn. IV. ÚS 23/05 ze dne 17. 7. 2007 (N 111/46 SbNU 41), zejména body 39 a 50-54]. Konkrétně Ústavní soud konstatoval, že „[i]nformační autonomie soudce v otázkách týkajících se jeho profesní minulosti neexistuje“ (tamtéž, bod 54), a tudíž „[a]rgumentace o nemožnosti oddělení osobního a profesního života (...) nemůže soudci poskytnout imunitu vůči zájmu veřejnosti na informacích o jeho profesních předpokladech k výkonu funkce“ (tamtéž, bod 50; srov. též nálezný sp. zn. II. ÚS 2051/14 ze dne 3. 2. 2015, bod 30; nálezný sp. zn. I. ÚS 517/10 ze dne 15. 11. 2010 (N 223/59 SbNU 217), body 17-37; či rozsudek ESLP ve věci July a SARL Libération proti Francii zde dne 14. 2. 2008, stížnost č. 20893/03, § 74).

30. Pokud jde o kritérium místa kritiky (ad 4), obecně platí, že projev v soudní síni požívá zvýšené ochrany (bod 27 výše). To platí i pro neveřejný písemný projev (rozsudek ESLP ve věci Bezmyannyi proti Rusku ze dne 8. 4. 2010, stížnost č. 10941/03, § 37, 39 a 42), včetně kritických vyjádření v podáních k soudu (srov. rozsudek ESLP ve věci Veraart proti Nizozemsku ze dne 30. 11. 2006, stížnost č. 10807/04, § 53; či rozsudek ESLP ve věci Alfantakis proti Řecku ze dne 11. 2. 2010, stížnost č. 49330/07, § 33). Nižší ochranu naopak požívá kritika soudců ve sdělovacích prostředcích, a to zejména v případech, kdy ještě dotčené řízení neskončilo (srov. např. rozsudek ESLP ve věci Schöpfer proti Švýcarsku ze dne 20. 5. 1998, stížnost č. 25405/94, § 34), nicméně i zde došlo v nejnovější judikatuře ESLP k posunu směrem k větší ochraně svobody projevu [srov. rozsudek ESLP ve věci Kobenter a Standard Verlags GmbH proti Rakousku ze dne 2. 11. 2006, stížnost č. 60899/00, § 29 (ii); rozsudek ESLP ve věci Kudeshkina proti Rusku ze dne 26. 2. 2009, stížnost č. 29492/05; či rozsudek ESLP ve věci Alfantakis proti Řecku ze dne 11. 2. 2010, stížnost č. 49330/07].

31. Pokud jde o kritérium formy projevu (ad 5), Ústavní soud již ve své rané judikatuře konstatoval, že „veřejně šířená stanoviska by zásadně neměla vybočit z mezí v demokratické společnosti obecně uznávaných pravidel slušnosti, neboť jinak by ztratila charakter korektního úsudku nebo komentáře a jako taková by se mohla ocitnout mimo

meze ústavní ochrany“ [nález sp. zn. III. ÚS 359/96 ze dne 10. 7. 1997 (N 95/8 SbNU 367); srov. též nález sp. zn. II. ÚS 2051/14 ze dne 3. 2. 2015, bod 28]. Následnou judikaturou Ústavní soud dovodil, že z mezí obecně uznávaných pravidel slušnosti mohou vybočit zejména vulgární, pejorativní či jiné podobné výrazy, které by samy o sobě znevažovaly kritizovanou osobu (srov. např. nález sp. zn. II. ÚS 2051/14 ze dne 3. 2. 2015, bod 44). V této souvislosti je nutné podotknout, že zatímco u ústního projevu je třeba brát ohled na jeho bezprostřednost a možnou impulzivnost, zvýšenou toleranci není třeba projevovat ve vztahu k písemným podáním (srov. usnesení sp. zn. IV. ÚS 283/99 ze dne 30. 11. 2001).

32. Konečně je třeba zvážit i povahu a závažnost uložených sankcí (rozsudek velkého senátu ESLP ve věci Cumpănă a Mazăre proti Rumunsku ze dne 17. 12. 2004, stížnost č. 33348/96, § 111). Při uplatňování trestněprávních prostředků k ochraně veřejných institucí je přitom nutné postupovat zdrženlivě (rozsudek velkého senátu ESLP ve věci Morice proti Francii ze dne 23. 4. 2015, stížnost č. 29369/10, § 127, odkazující na další judikaturu). Tento názor převzal i Ústavní soud, který konstatoval, že „[i]nstitucím a orgánům, jež reprezentují veřejnou moc státu a v důsledku toho jsou nositeli rozhodnutí, jež občané napadají, přísluší vždy větší dávka tolerance, velkorysosti a nadhledu“ [nález sp. zn. I. ÚS 211/99 ze dne 17. 10. 2000 (N 152/20 SbNU 75)].

B. Svoboda projevu – aplikace na projednávaný případ

33. Ústavní soud ve světle uvedených principů posoudil i projednávaný případ.

34. Podání, za které byla stěžovateli uložena pořádková pokuta, je třeba hodnotit jako souvislý projev. V posuzovaném podání stěžovatel vznesl řadu výhrad k postupu soudkyně okresního soudu, ze kterých podle jeho názoru plyne, že byla z projednávání věci vyloučena pro podjatost; současně v něm ovšem stěžovatel vyjadřuje i své negativní hodnocení. Jeho projev a výroky v něm obsažené tedy kombinují skutkový a hodnotící prvek. Výroky obsažené v předmětném podání proto Ústavní soud hodnotí jako hybridní.

35. Dále Ústavní soud zkoumal, zda mají tyto hybridní výroky dostatečný skutkový základ, a současně vzal v úvahu i kritéria zmíněná výše v bodech 25–30, tedy (1) vůči komu kritika směřuje, (2) kdo kritizuje, (3) co, (4) kde a (5) jakou formou.

36. Skutkový základ stěžovatelových výroků má spočívat v postupu soudkyně, která podle stěžovatele usiluje o neúspěch otce dětí ve sporu. Mírně ve prospěch stěžovatele svědčí to, že svůj projev učinil jako obecný zmocněnec otce (kritérium kdo). Obecný zmocněnec má hájit zájmy účastníka řízení, a plní tedy v řízení obdobnou úlohu jako advokát. Zvláštní ochranu, která je přiznávána projevu advokáta u soudu, je proto třeba přiměřeně uplatnit i na projev stěžovatele jako obecného zmocněnce. Na druhou stranu obecný zmocněnec, podobně jako advokát, musí jednat před soudem profesionálně a držet své emoce na uzdě, a to tím spíše, že se ho věc osobně nedotýká. Pokud jde o kritérium místa projevu (kritérium kde), ve prospěch stěžovatele hovoří skutečnost, že jeho kritika se odehrála v rámci korespondence se soudem, tedy nikoliv veřejně. Naopak k tíži stěžovatele jde, že šlo o kritiku konkrétní soudkyně okresního soudu (kritérium vůči komu), a nikoliv soudní moci jako celku. Dále v neprospěch stěžovatele hovoří i to, že šlo o kritiku ad personam (soudkyně) a nikoliv kritiku ad rem (jejího rozhodnutí), přičemž většina výroků stěžovatele neměla nic společného s profesním působením soudkyně a naopak směřovala do čistě soukromé a rodinné sféry soudkyně (kritérium co). To se týká zejména narážek na vzhled soudkyně (viz výroky, že soudkyně je „kostnatá“ a mohla by se „převlékat za bičem“ citované v bodě 18 tohoto nálezu) a na

její rodinný život (tvrzení o tom, že soudkyně je „dvakrát rozvedená“, což je vykreslováno jako její „dvojnásobné selhání“, viz bod 18 tohoto nálezu). Na této klasifikaci nic nemění ani skutečnost, že účelem stěžovatelova projevu mělo být zdůvodnění námitky podjatosti, protože tyto aspekty soukromého a rodinného života soudkyně s otázkou podjatosti nemají žádnou spojitost. Další série výroků napadá duševní a psychický stav soudkyně – kvůli psychickým poruchám, kterými by podle něj mohla trpět, jí stěžovatel doporučuje psychiatrickou péči a označuje ji za „deviantní“ a „mentálně retardovan[ou]“. S tím úzce souvisí i kritérium formy projevu (kritérium jak), které rovněž hovoří výrazně v neprospěch stěžovatele, neboť většina stěžovatelových výroků měla formu zjevných urážek. V této souvislosti Ústavní soud dodává, že v projednávaném případě šlo navíc o kritiku písemnou, tedy nikoliv o spontánní slovní projev, který vzhledem ke své bezprostřednosti a možné impulzivnosti požívá vyšší ochrany.

37. Pokud jde o výroky týkající se údajného špatného psychického zdraví soudkyně, a zejména jejího „deviantního“ chování, Ústavní soud nevylučuje, že ve výjimečných případech může špatné psychické zdraví negativně ovlivňovat práci soudce. V takové situaci by se kritika tohoto stavu již týkala způsobu, jakým dotyčný soudce vykonává svou funkci, tedy jeho profesní, a nikoliv osobní sféry. Stejně tak deviantní chování soudce může být za určitých okolností neslučitelné s výkonem soudcovské funkce [srov. např. rozsudek ESLP ve věci K. A. a A. D. proti Belgii ze dne 17. 2. 2005, stížnosti č. 42758/98 a 45558/99 (týkající se soudce, který provozoval sadomasochistické praktiky)] a může tak založit legitimní důvod pro kritiku dotčeného soudce. Taková kritika se ovšem musí zakládat na objektivních důvodech. Za okolností, kdy v neprospěch stěžovatele hovoří většina kritérií uvedených v předchozím bodě tohoto rozsudku, je tedy nezbytné, aby stěžovatel pro své výroky předložil alespoň nějaké objektivní zdůvodnění (tj. například špatnou artikulaci soudce, zjevně nesouvislý projev soudce, jeho usínání v soudní síni či jiný viditelný jev, který by i nezávislý pozorovatel mohl vnímat jako indikaci zdravotního handicapu soudce či konkrétní formu jeho deviance); pokud tak neučiní, jeho výroky nemají dostatečný skutkový základ a nepožívají ochrany čl. 17 Listiny a čl. 10 Úmluvy (srov. např. Lindon, Otchakovsky-Laurens a July proti Francii, rozsudek velkého senátu, 22. 10. 2007, č. 21279/02 a 36448/02, § 55). Takové objektivní zdůvodnění však stěžovatel nepředložil. Ústavní soud s ohledem na tyto okolnosti konstatuje, že výroky stěžovatele ohledně duševního zdraví a deviantního chování soudkyně neměly dostatečnou oporu ve skutkovém základu a zároveň jde o natolik urážlivé výroky, že se jedná o excesivní projev, který nepožívá ústavněprávní ochrany.

38. Pokud jde o výroky stěžovatele související výlučně se soukromým a rodinným životem soudkyně, tj. s jejím fyzickým vzhledem a s jejím manželským životem, u nich není třeba zjišťovat skutkový základ, protože jsou vzhledem ke své formě a chybějící souvislosti s profesním působením soudkyně samy o sobě zjevně excesivní (*a contrario* rozsudek ESLP ve věci July a SARL Libération proti Francii zde dne 14. 2. 2008, stížnost č. 20893/03, § 74). Výroky stěžovatele zjevně vybočují z mezí obecně uznávaných pravidel slušnosti – ve skutečnosti se jedná o pejorativní až vulgární výrazy, které byly samy o sobě s to znevážit osobu rozhodujícího soudce. Takové pejorativní až vulgární výrazy jsou podle judikatury ESLP chráněny pouze výjimečně – a to například tehdy, pokud jsou vyprovokovány podobně či stejně ostrými výroky ze strany soudce na adresu účastníka řízení či jeho právního zástupce [tzv. odvetná (*counterattaack*, *Gegenschlag*) funkce svobody projevu; srov. Kobenter a Standard Verlags GmbH proti Rakousku zde dne 2. 11. 2006, stížnost č. 60899/00, § 30-31; 12 BverfGE 113 (1961); 54 BverfGE 129 (1980); 60 BverfGE 234 (1982); srov. rovněž,

mutatis mutandis, Kuliš a Rózycki proti Polsku, rozsudek, 6. 10. 2009, č. 27209/03, § 37–39]. V projednávané věci však soudkyně žádné urážlivé výroky, které by mohly legitimně zavdat příčinu k tak intenzivní reakci (takovým výrokem by mohly být například narážky soudce na tělesnou váhu účastníka řízení v průběhu jednání či přímo v soudním rozhodnutí), vůči stěžovateli neproněsala (a contrario Kobenter a Standard Verlags Gmbh proti Rakousku zde dne 2. 11. 2006, stížnost č. 60899/00, § 30-31). Z tohoto důvodu tyto výroky nepožívají čl. 17 :Listiny a čl. 10 Úmluvy.

39. Za těchto okolností nepovažuje Ústavní soud za nezbytné posuzovat samostatně ústavnost dalších výroků stěžovatele, v nichž přirovnává postup soudkyně týkající se dětí k zacházení s obviněnými v „Lubljanec“ (míněna zřejmě Lubjanka, sídlo KGB) a označuje její postup za „týrání dětí v duchu SS“.

40. Lze tedy shrnout, že stěžovatelův projev nepožívá ústavní ochrany. Ústavní soud v této souvislosti dodává, že nelze akceptovat, aby účastníci řízení a jejich zástupci útočili vulgárními nebo nepodloženými výroky na osoby soudců jen proto, že mají výhrady vůči jejich postupu v řízení, jak to učinil stěžovatel. Podle Ústavního soudu lze po stěžovateli spravedlivě požadovat, aby své výhrady uplatňoval věcně v rámci opravných prostředků, které má k dispozici.

41. Závěrem se Ústavní soud zabýval přiměřeností uložené sankce, tedy pořádkové pokuty ve výši 25 000 Kč. ESLP obecně nezpochybňuje možnost soudů ukládat pořádkové pokuty za nevhodné chování, vždy je ale třeba vzít v úvahu okolnosti konkrétního případu (např. rozsudek ESLP ve věci Chmelíř proti České republice ze dne 7. 6. 2005, stížnost č. 64935/01, § 65).

42. Stěžovatel namítá, že jeho podání bylo ve skutečnosti stížností podle § 164 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, a poukazuje na to, že podle § 165 tohoto zákona nesmí být podání stížnosti stěžovateli na újmu, pokud se jeho obsahem nedopustí trestného činu nebo přestupku. Stěžovatel se proto domnívá, že obsah jeho podání bylo možné řešit v trestním nebo přestupkovém řízení, avšak že není možné ho za toto podání sankcionovat pořádkovou pokutou. Ústavní soud se v nálezu sp. zn. IV. ÚS 100/99 ze dne 10. 4. 2000 (N 53/18 SbNU 21) zabýval případem stěžovatele, jemuž byla uložena pořádková pokuta za stížnost, kterou podal podle § 6 tehdejšího zákona č. 335/1991 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů. Ústavní soud tehdy uvedl, že šlo o podání „podle záhlaví a nepochybně i podle jeho obsahu [určené] k rukám předsedy [krajského soudu]“. Přestože toto podání bylo založeno i do soudního spisu, podle nálezu „nelze akceptovat postup, aby o podání zjevně určeném správě soudu rozhodoval ten, na jehož postup si stěžovatel, byť se tak stalo způsobem nevhodným, stěžoval“. Pořádkovou pokutu je tedy možné uložit jen za „takové podání, které je určeno soudu danou věc projednávajícímu“. V projednávaném případě však bylo stěžovatelovo podání z hlediska formy i obsahu určeno soudu jako nositeli soudní moci, nikoliv jeho předsedovi, který vykonává státní správu soudu. Jednalo se o písemné zdůvodnění námítky podjatosti, o níž je rozhodováno v rámci soudního řízení, a nikoliv v rámci výkonu státní správy soudu. Odkazovaný nálezu se proto projednávaného případu netýká.

43. Stěžovatel se dále dovolává nálezu sp. zn. I. ÚS 211/99 ze dne 17. 10. 2000 (N 152/20 SbNU 75), v němž Ústavní soud uvedl, že „uložení pořádkové pokuty je krajním opatřením a lze ji uložit jen tam, kde domluva nebo jiné mírnější prostředky nevedly k nápravě“. Tento požadavek ovšem nelze vnímat absolutně. Ústavní soud se ostatně v citovaném nálezu zabýval v prvé řadě porušením práva na spravedlivý proces.

V odkazovaném případě totiž stěžovatelům uložil pořádkovou pokutu odvolací soud, který stěžovatele – podle Ústavního soudu nesprávně – poučil, že se proti jeho rozhodnutí nemohou odvolat. Až následně se Ústavní soud zabýval i pořádkovou pokutou ve výši 25 000 Kč, kterou považoval vzhledem k okolnostem případu za nepřiměřenou. Tato pokuta byla stěžovatelům uložena za tvrzení o „režii právního zástupce žalobců“, dále tvrzení, že „každé další rozhodnutí Krajského soudu v Plzni nebude objektivní a vše má jiné pozadí“ a za údajně nepravdivé tvrzení, že „dne 31. 7. 1995 byl osobně spis donesen JUDr. B. JUDr. P. k nahlédnutí“. Ústavní soud nezkoumal povahu těchto výroků, uvedl pouze, že „mohou být dotčenými osobami vnímány jako hrubě urážlivé“ a že se soudu „subjektivně zdály jako hrubá urážka“. Požadavky vyslovené v tomto nálezu je podle Ústavního soudu třeba chápat tak, že při ukládání pořádkových pokut je třeba postupovat zdrženlivě se zřetelem na okolnosti případu.

44. V projednávaném případě byly stěžovatelovy výroky týkající se soukromého života soudkyně součástí stěžovatelova písemného podání (a nikoliv spontánního ústního projevu před soudem), a byly extrémně urážlivé – závažnější povahy, než výroky stěžovatelů v nálezu sp. zn. I. ÚS 211/99 ze dne 17. 10. 2000 (N 152/20 SbNU 75), které byly citovány v předchozím bodě. Z těchto důvodů Ústavní soud souhlasí s obecnými soudy, že slovní napomenutí stěžovatele by v projednávaném případě nepostačovalo, a proto považuje uložení pořádkové pokuty za odůvodněné. Stěžovatel sice poukazuje na svou obtížnou sociální situaci, tu však vzal v úvahu už odvolací soud, který s ohledem na to pokutu snížil z 50 000 Kč na 25 000 Kč. Vzhledem k uvedenému tak Ústavní soud pokládá uloženou sankci za přiměřenou.

45. K porušení svobody projevu stěžovatele tedy napadenými rozhodnutími nedošlo.

C. Ostatní námitky stěžovatele

46. Stěžovatel dále namítá, že rozhodnutí soudu prvního stupně je nepřezkoumatelné, protože se v něm neuvádí konkrétní výroky, za které mu byla uložena pokuta. Uvádí, že toto rozhodnutí není možné interpretačně dotvářet u odvolacího soudu, protože tím je porušováno jeho právo na dvouinstanční řízení. Ústavní soud musí v první řadě konstatovat, že ani v rozhodnutí odvolacího soudu se neuvádí konkrétní výroky, za něž se stěžovateli ukládá pořádková pokuta, ale pouze jejich obecná charakteristika. I přesto byl předmětný projev stěžovatele dostatečně identifikován. Od počátku případu nebylo pochyb o tom, že pořádková pokuta je ukládána za písemné podání stěžovatele, jehož obsahem bylo zdůvodnění námitky podjatosti. Protože stěžovatel toto podání soudu zaslal a je součástí soudního spisu, obsah podání nemohl být v řízení sporný. Stěžovatel tedy věděl, jaký jeho projev soudy posuzují, věděl, že předmětem tohoto posuzování mohou být jen výroky obsažené v tomto jeho písemném podání, a měl tedy dostatečnou možnost tyto výroky hájit. O to ostatně stěžovatel usiloval i ve své ústavní stížnosti, v níž namítal, že jeho kritika má pravdivý základ. Ústavní soud však toto pochybení obecných soudů napravil tím, že konkrétní hrubě urážlivé výroky směřující proti soudkyni, za které byl stěžovatel pokutován, uvedl výslovně v tomto svém nálezu. Ústavní soud k tomu uvádí, že přesvědčivé odůvodnění výroku, za nějž se ukládá pořádková pokuta, zpravidla vyžaduje, aby byl tento výrok v odůvodnění rozhodnutí uveden.

47. Stěžovatel poukazuje i na to, že podle § 15b odst. 1 občanského soudního řádu o námitce podjatosti rozhoduje nadřízený soud a soudce, vůči němuž je námitka vznesena, může zatím v řízení učinit jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Stěžovatel namítá, že navzdory tomu soudkyně i po vznesení námitky podjatosti pokračovala v řízení, a

dokonce rozhodovala o uložení pořádkové pokuty.

48. Úkolem Ústavního soudu jako orgánu ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy České republiky) je zabývat se tím, zda nebyla porušena základní práva nebo svobody stěžovatele, nikoliv zkoumat možná porušení jednotlivých ustanovení zákonů. Z tohoto pohledu je tedy zásadní, zda nebylo porušeno právo stěžovatele na nestranného soudce. Nestrannost soudce se posuzuje ve dvou krocích, a to pomocí subjektivního a objektivního testu. Při subjektivním testu se zjišťuje, jaké je osobní přesvědčení nebo zájem příslušného soudce. Přitom platí, že soudce je považován za nestranného, dokud není prokázán opak (rozsudek pléna ESLP ve věci Hauschildt proti Dánsku ze dne 24. 5. 1989, stížnost č. 10486/83, § 47). V rámci objektivního testu se zkoumá, zda osoba soudce poskytuje dostatečné záruky vylučující jakoukoliv oprávněnou pochybnost o jeho nestrannosti (rozsudek ESLP ve věci Chmelíř proti České republice ze dne 7. 6. 2005, stížnost č. 64935/01, § 55). V ústavní stížnosti stěžovatel nepoukázal na nic, co by mohlo vyvrátit domněnku subjektivní nestrannosti soudkyně, a neuvedl ani žádnou okolnost případu, která by vyvolávala pochybnost o nestrannosti soudkyně z objektivního hlediska. V ústavní stížnosti stejně jako v podání, za které byla stěžovateli uložena pořádková pokuta, totiž stěžovatel poukazuje pouze na postup soudkyně v řízení, se kterým není spokojen. Postup soudce v řízení však obecně není důvodem pro vyloučení soudce. Proti případnému nezákonnému postupu nebo rozhodnutí soudce se stěžovatel může bránit pomocí řádných a mimořádných opravných prostředků.

49. Konečně stěžovatel namítá, že uloženou pokutou bylo porušeno jeho právo na ochranu vlastnictví podle čl. 11 Listiny a že uložená pokuta není s ohledem na jeho majetkové poměry přiměřená. Ústavní soud konstatuje, že podle jeho judikatury má být pokuta přiměřená protiprávnímu jednání i ekonomické situaci odpovědného subjektu [např. nález sp. zn. I. ÚS 416/04 ze dne 13. 12. 2004 (N 190/35 SbNU 485) nebo nález sp. zn. IV. ÚS 3062/14 ze dne 27. 5. 2015]. Za neústavní je tak třeba pokládat pokuty likvidačního charakteru [např. nález sp. zn. Pl. ÚS 3/02 ze dne 13. 8. 2002 (N 105/27 SbNU 177; 405/2002 Sb.); obdobně nález sp. zn. Pl. ÚS 52/13 ze dne 9. 9. 2014 (219/2014 Sb.), body 34-35]. V projednávaném případě se Ústavní soud přiměřeností uložené sankce již zabýval (viz zejména bod 43 tohoto nálezu) a dospěl k závěru, že uložená pokuta je přiměřená. Ústavní soud připomíná, že majetkové poměry stěžovatele vzal v úvahu již odvolací soud, který následně pokutu o polovinu snížil. Za této situace Ústavní soud neshledal důvod, proč by měl předmětnou otázku při posuzování případu z hlediska čl. 11 Listiny hodnotit jinak. Nezbyvá tak než uzavřít, že uložená pokuta nepředstavuje neústavní zásah do majetku stěžovatele.

50. Z výše uvedených důvodů Ústavní soud podle ustanovení § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu ústavní stížnost zamítl, neboť napadeným rozhodnutím nedošlo k porušení ústavně zaručených práv stěžovatele.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 19. ledna 2016

David Uhlíř
předseda senátu